

המונים התאספו סביב, לחזות בפלא. איש לא הבין מדוע השר המכובד אינו מוריד את ידו המונפת.

* ומולא אור שרגא? הוא כבר לא היה שם. דמותו ההדורה נראתה מתרחקת מן המקום בצעדים מדודים ושקולים, כאילו כל המחזה אינו נוגע לו כלל ועיקר.

* "הורד את ירך" צעקו באי השוק לעבד השר, והיו גם שניסו לסייע ולמשוך את היד המונפת. אבל לשווא. ידו של השר כמו התאבנה. בלתי אפשרי היה להזיזה ממקומה ולו בכחוא זה.

מחמוד ידע בסתר ליבו מדוע אירע הדבר, אבל לא היה לו האומץ להודות בכך.

הוא החליט אפוא לעלות אל ארמונו של המושל, ולבקש ממנו שיואיל בטובו לבקש בשמו את סליחתו של הרב היהודי.

וכך, כעבור שעה קלה, הגיע מחמוד אל הארמון כשידו מונפת אל על. "מה זאת?" השתומם המושל כנגדו, "הורד את ירך חצוף שכמוך"

"איני יכול", ייבב השר כתינוק. גערת המושל שברה וניפצה את שרידי גאוותו. "רצייתי לסטור לרב היהודים, וידי יבשה באוויר"

"מולא אור שרגא"? נדהם המושל, "הכיצד העזת להרים עליו יד?".

"ראיתיו הולך בגלימה שהענקת לו כשהיא ללא שרוולים", התייפח מחמוד בבהלה, "וראיתי זאת כפגיעה בכך ובכבודך, ביקשתי לסטור לו על כך ונענשתי".

"הוי, סכל ושוטה שכמוך" קרא המושל, "לא תוכל להירפא עד שלא תבקש את סליחתו".

שליח מיוחד נשלח לביתו של מולא אור שרגא, לבקשו כי יואיל בטובו לעלות אל הארמון, ומולא אור שרגא נעתר ועלה אל ארמונו של המושל.

בכניסתו אל הטרקלין קם המושל לקראתו, קד לפניו, ואחר הצביע על השר העומד בצד החדר, ידו מונפת באויר.

"האם תוכל לסלוח לו ולהוריד את ידו?" שאל המושל.

* מולא אור שרגא לא ענה. במקום זאת ניגש אל השר, אחז בידו המונפת, הורידה בנחת והצמידה לגופו של בעליה, כאילו לא יבשה מעולם.

* "סלח לי! מחל לי" השתטח מחמוד על הקרקע, דמעות בעיניו. "הנני מבטיח כי לעולם לא ארים ידי על יהודי לרעה".

ואך למותר לציין, כי מולא אור שרגא סלח ומחל לאותו שר, שנעשה מני אז אוהבם של ישראל.

תורה ומוסר

* * *

הודעות מרכז "תורה ומוסר" פתוח בימים: א - ה פלא... 052-5079555

שיעורי לווין

לע"נ מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל
 כל מוצאי שבת אפשר לצפות בשיעורי הרש"צ ר' יצחק יוסף שליט"א בלוויין על מסך גדול
 בבית הכנסת אשר ב"שבט סופר"

העלון לרפואת והצלחת יוסי ביטון הבעלים של "אביזרי הגולן" וכל משפחתו ישלם ה' פעולו אמן

יוסף זוסף ורזאל

נערך ויוצא לאור ע"י "הספדי יוסף ורזאל" (בהשתתפות כולל "יוני המעלה")
 העלון לע"נ אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויסה ז"ל שנלב"ע ביום י' סיון התשנ"ב
 ואימי מורתי רחל בת איזיה סויסה ע"ה שנלב"ע ביום כ"ו מר חשון התשע"ז

1407

מתפלל

שבת ג' תמוז ה-תשפ"ב
 פרשה: חקת
 הפטרה: ויפתח הגלעדי

הדלקת נרות - 19:32
 צאת השבת - 20:25
 ר"ת: 21:21

הדלקת נרות בשבת הבאה 19:32

חוקת	בלק
עמוד השחר: 4:14	4:18
זמן טלית: 4:21	4:25
זריחה: 5:39	5:43
חצות: 12:47	12:48
מנחה גדולה: 13:22	13:24
שקיעה: 19:54	19:53

תורה ומוסר

"נושאים דינה ותפילה"
 עליית הנשמה היא שלוש פעמים בכל יום, בעת שלוש התפילות, ומה גם נשמת הצדיקים, שעליהם נאמר "יילכו מחיל אל חיל". ברור הדבר, אשר בכל עת ובכל מקום היותם, נושאים הם דינה ותפילה בעד המקושרים אליהם ואל פקודתם ושומרי פיקודיהם, ובפרט בעד תלמידיהם ותלמידי תלמידיהם.

העלון לרפואת חמי וחמולי שלום בר שמחה ומרים בת רחל מנשה בר דוד ובנויה מרת אחתי דינה בת רחל הרוצה להקדיש את העלון או חלקו בטל... 052-5079555

"חוקת התורה"
 דברי התורה נמשלו ליינן, כל זמן שהיין מתיישן יותר הרי טעמו משובח יותר ועל אחת כמה וכמה יינה של תורה אשר מיום ליום טעמו משובח יותר.

הוראת התורה לכל אדם מישראל מחייבת אם בהנחיות ובהלכות הפרטיות יחידאיות, ואם בהנחיה ובהדרכה לראשי הקהל הלא הם עיני העדה, או לכלל ישראל.

הביטוי הנפלא חוקת התורה נאמר באופן מיוחד ביחס לחוקים שאין השכל מבין אותם.

אולם כיון שאנו יודעים ש"זאת חוקת התורה" אשר היא "חוקה חקקתי" ממילא ברור הדבר שאין לך רשות להרהר אחרי ציוויו של מלך העולם.

על כן לפני כל מצוה ומצוה אנו מברכים "אשר קדשנו במצוותיו וצונו". והרי אנו מקבלים עלינו גזרותיו של מלך ושל מלכות שמיים בחיבה באימה ובאהבה.

מיום ליום ומשנה לשנה מתבאר לנו עניינו כמה גדול הוא הצורך שחוקת התורה תהי חוקת מדינת ישראל.

רבים מבקשים ולוחמים בעד חוקה לישראל, כי במשך שנים היו עניני המשפט מנובבים ממשפט אנגלי, תורכי ונטיה להתחשב במשפט העברי.

ועל חזרת המשפט ויועצי התורה אנו מתפללים "השיבה שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחילה".

עמדת התורה היהודית ממקור התורה ממקור האמת, אין בה עיקש ואין בה נפתל, פקודי ה' ישרים ושמחי לב, תורת ה' תמימה משיבת נפש.

לחוקת התורה יש משמעויות בכל תחומי החיים, ליחיד, לציבור, לפרט ולמדינה.

לכך אנו צריכים לשאוף ולהתפלל מקירות הלב שעליה תכון ותעמוד מדינת ישראל וכל זמן שנקדים יותר ונצלח לכונן את משפט התורה בנעמיות נזכה לאור גדול.

piko netap & arehici

"זאת חוקת התורה"

אמר רבותינו בתלמוד (עבודה זרה ב:): אין "זאת" אלא תורה שנאמר: "וזאת התורה אשר שם משה". וזה שאומר כאן הכתוב: "זאת" דהיינו התורה שנקראת "זאת" צריכה להיות "חוקת", כלומר שצריך להאדם לקבל עליו עול תורה בתור חוק, אף על פי שאינו מבין את טעמיה, ואם יקבל עליו בתור חוק אז יזכה "התורה", דהיינו שיזכה לקיים את התורה, ולא יצטרך חלילה לעצור עצמו באמצע ולהמנע מללמוד תורה מחמת שאינו מבין את טעמיה.

"זאת חוקת התורה"

לכאורה היה צריך לומר "זאת חוקת הפרה", או "זאת חוקת הטהרה", ולמה אמר "זאת חוקת התורה"?

ואפשר לומר שלכן כתוב זאת חוקת התורה, כיון שכל התורה היא חוקה, שכמו שבפרה אדומה אין בשכל האדם להבינה, כך אין בשכל האדם להשיג את עומק החכמה שבמשפטי התורה. ואי אפשר לאדם ללמוד את משפטי התורה בשכלו בלבד, אלא צריכים לזה נשמת וקדושת ישראל, כי כל התורה היא למעלה משכל האדם.

וכבר אמרו בשרם הסבא מקלם, כי אפילו הגוי המהוכחם ביותר לא יבין בשום אופן את הסוגיה "ואנש שלא מדעת". וכשמלמדים את הסוגיה לילדי ישראל זרע עם קודש, הם מבינים את הדבר על בוריו. והטעם הוא מפני שלהבין את התורה הקדושה לא די שכל בלבד, אלא צריך לזה נשמת הקדושת ישראל וזהו "חוקה".

ביאור נוסף ביארו מדוע אמר הכתוב "חוקת התורה" (על פי ה"אור החיים" הקדוש), שבזמן שאדם מקיים מצוה שיודע בה טעם, עדיין אין אנו יודעים שאדם זה מוכן ומוזמן לקיים מצות בוראו, כי יתכן ואינו מקיים אלא מה שדעתו מברעת. ובאמת כל עיקר עבודת האדם היא שיהיה "עבד" לקונו, עבד שאין לו אלא מצות רבו, ובל ילך אחר "חשובות רבים" ואפילו הם חשובות של כבוד שמים, שאם הוא עושה כן כבר אינו עבד, אלא בן חורין העושה על דעת עצמו.

"זאת חוקת התורה אשר צוה ה' "

הענין יובן על פי מה שאמר רבותינו בתלמוד (חגיגה ט:): אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחד. נמצא שמי ששונה פרקו מאה ואחד תלמודו מתקיים בידו.

וזהו שאמר הכתוב: "זאת חוקת התורה", אם תרצה שהתורה תהיה חקוקה בלבך ולא תשכחנה, תקיים "אשר צוה ה'", כי תיבת "צוה" יוצא בניגמטריה מאה ואחד, דהיינו שתחזור פרקן מאה ואחד פעמים.

"זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר"

מה תלמוד לומר "לאמר"? אומר רבי נחמן מברסלב: לומר לך - אם אתה אומר דבר תורה, לו יהא אפילו דבר של חוקה שחוקה תורה, דבר שלא נאמר בו טעם, תשתדל להטעימו בדברים של טעם ובחכמה של הגיון וסברה ישרה, שיהיו הדברים נאמרים היטב היטב.

"זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר"

הכתוב בא ללמדנו שאף על פי שיש כמה מיני מצווה שהם קשים ומרים לחומר האדם, מכל מקום ראוי לאדם כי בעבור אהבת האדם את השם יתברך יהיו בעיניו מתוקים וטובים לחומר שלו. וכפי שמסופר בחסיד אחד גדול שהיה אסטניס מאד, והיה גיגיל לרחוץ פרי שבע פעמים לפני שאוכלו, וזה החסיד היה מוהל. שאלו אותו אזהבו איך אתה מוצץ דם הברית ולא נמאס ממנו? אמר להם: כיון שדבר זה ציוני בו השם יתברך על כן אין זה מאוס עלי. וכמו כן אין אני קץ באכילת מרור בליל פסח, כיון שחביבה עלי מצוות השם יתברך.

וזהו שאומר הכתוב: "אשר צוה ה' לאמר", מחלקים תיבת "לאמר" לשנים, ויוצא "לא מר", דהיינו שכל מה שצוה ה' לא יהיה מר, אלא אדרבה ירגיש בו מתוקות ועריבות.

"ולאזן אלך פרה אדומה"

שאלו התלמידים את הבעל שם טוב: איך אפשר לקיים מצוות פרה אדומה בזמן הזה, ואיזה מוסר השכל לעבודת השם אפשר ללמוד בדורותינו מן אפר הפרה אדומה, לאחר שאין לנו לא פרה ולא אפר?

השיב להם הבעל שם טוב: "פרה" מרמזת לגאווה מלשון "פרה ורבה", שהגאווה מגדילה את דעתו של אדם. אותה גאווה, יש בה חיוב וגם שלילה היא מטהרת טמאים ומטמאת טהורים. וכבר אמרו בבית מדרשה של פשיסחא: כל חסיד חייבים להיות מונחים במוחו שני מאמרים, האחד: "ואנכי עפר ואפר", והשני: "בשבילי נברא העולם".

"ולאזן אלך פרה אדומה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה עול"

שלשה תנאים הם אומר בעל "שמלת בנימין" - לקיים מצוה כתיקנה: תמימה - לעשותה בלב שלם ובתמימות, ללא חקרנות ופלפלות, חריפין ועקיפין, אלא מצוה לשמה. אשר אין בה מום - שתהא המצוה שלימה ולא לחצאין ולרבעין, בלא חסרונות ומגרעות פגומות וסירכות, דבר ולא חצי דבר. אשר לא עלה עליה עול - שלא תהא המצוה כמעמסה עליו, עול וקבע, כמצות אנשים מלומדה, אלא יעשנה בנפש הפיצה ובשמחה מחודשת ומחדשת.

הלכות לתורה

הלכות קריאת שמע שעל המטה, וברכת "המפיל"
ההלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

ברכת "המפיל" — סמוך לשינה

וְצִרִיךְ לְבַרֵךְ בְּרַכַּת "הַמְפִּיל" וְלוֹמֵר קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמַּטֵּה סָמוּךְ לִזְמַן שְׁעוֹלָה עַל מַטְתּוֹ לִישׁוֹן, וְאִין צִרִיךְ לְבַרֵךְ כְּשֶׁכָּבַר נִמְצָא עַל מַטְתּוֹ, וְכַל שֶׁכֵּן שְׂאִין צִרִיךְ לְהַמְתִּין עַד שִׁירָאָה שֶׁהַשֵּׁנָה בָּאָה עֲלָיו, וְאִדְרַבָּה אִם יִמְתִּין עַד שֶׁתְּבוֹא הַשֵּׁנָה עֲלָיו יֵשׁ לְחוּשׁ שְׂמַא יִירָדָם כְּאִמְצַע הַבְּרַכָּה.

וְאִין צִרִיךְ לְחוּשׁ שְׂמַא לֹא תְּבוֹא עֲלָיו הַשֵּׁנָה וְלֹא יִוְכַל לְהִרְדָּם, וְתִהְיֶה בְּרַכַּת "הַמְפִּיל" בְּרַכָּה לְבַטְלָה לְמַפְרַע, מִפְּנֵי שֶׁבְּרַכַּת "הַמְפִּיל" הִיא בְּרַכַּת הַוּדָאָה עַל טַבַּע הַשֵּׁנָה הַהִכְרַחֲתִית לְקִיּוֹם הַגּוּף, וְאִי אִפְשָׁר לְאָדָם בְּלֹא שֵׁנָה, וְעוֹד שֶׁבְּרַכַּת "הַמְפִּיל" הִיא בְּרַכַּת הַשְּׁבָח שֶׁנִּתְקַנְהָ עַל מְנַהְגּוֹ שֶׁל עוֹלָם, שְׁדֶרֶךְ בְּנֵי אָדָם לִישׁוֹן, וְלִכֵּן אִף אִם לֹא נִרְדָּם לְבִסּוּף אִין בְּרַכְתּוֹ נִחְשָׁבֶת לְבַטְלָה.

וּמְכַל מְקוֹם אִינוֹ רִשְׁאֵי לְבַרֵךְ בְּרַכַּת "הַמְפִּיל" אֵלֶּא כִּשְׁהוֹלֵךְ לִישׁוֹן בְּלִילָה וְדַעְתּוֹ לִישׁוֹן, אֲבָל אִם בְּדַעְתּוֹ לְהִשְׁאֵר עַר כֹּל הַלֵּילָה, אִינוֹ רִשְׁאֵי לְבַרֵךְ בְּרַכַּת "הַמְפִּיל".

הפסק אחר "המפיל" וקריאת שמע

ה. אַחַר שֶׁבִירַךְ בְּרַכַּת "הַמְפִּיל" וְקִרָא קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמַּטֵּה וְאָמַר הַפְּסוּקִים שְׁנוֹהֲגִים לֹמֵר לְאַחַר מִכֵּן, יִזְהַר שְׁלֹא יַפְסִיק בְּאֲכִילָה אוֹ בְּשִׁתִּיָּה אוֹ בְּדִיבּוּר, כְּדֵי שִׁיִּשֵּׁן מִתּוֹךְ דְּבַרֵי תוֹרָה. וְלִכֵּן רְאִי שִׁיעֲשֶׂה כֹל הַדְּבָרִים הַנַּחֲוִיעִים קוֹדֵם שִׁילֵךְ לִישׁוֹן, וְרַק אַחַר שְׁסִיִּים לַעֲשׂוֹת כֹּל מַה שְׁצִרִיךְ, וְרוּעֵה לְלַכֵּת לִישׁוֹן, יֹאמֵר בְּרַכַּת "הַמְפִּיל" וְיִקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע וְיֹאמֵר הַפְּסוּקִים וְיִישֵׁן.

וּמְכַל מְקוֹם אִם הַפְּסִיק בֵּין בְּאֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה וּבֵין בְּדִיבּוּר, אִין זֶה מַעֲכָב, וְאִין בְּרַכַּת "הַמְפִּיל" נִחְשָׁבֶת לְבַטְלָה מִחַמַּת כֵּן, מִפְּנֵי שֶׁהִיא בְּרַכַּת שְׁבַח וְהוּדָאָה לְהַשִּׁי"ת עַל מְנַהְגּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְלִכֵּן אִפְּיֵלוֹ אִם הַפְּסִיק אַחַר בְּרַכַּת "הַמְפִּיל" אִינוֹ חוֹזֵר וּמְבַרֵךְ בְּרַכַּת "הַמְפִּיל".

וְאִם אַחַר שֶׁבִירַךְ "הַמְפִּיל" וְקִרָא קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמַּטֵּה רִוְאָה שְׂאִינוֹ יִוְכַל לְהִרְדָּם, יִחֲזוֹר וְיִקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע כְּמַה פְּעַמִּים, אוֹ יַעֲסוֹק בְּתוֹרָה, אוֹ יִהְרַהֵר בְּדְבַרֵי תוֹרָה, אוֹ יִהְרַהֵר "אֵנָּה בַּכֹּחַ" עַד שֶׁתְּבוֹא עֲלָיו שֵׁנָה, וְכִנְיָל בְּסַעֲיָהּ הִי.

וְאִם אַחַר שֶׁבִירַךְ "הַמְפִּיל" וְקִרָא קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמַּטֵּה מְרַגִּישׁ שֶׁהוּא צָמָא, מוֹתֵר לוֹ לְקוֹם לְשִׁתּוֹת, וְיִבְרַךְ בְּרַכַּת הַנְּהַנִּין וּבְרַכָּה אַחֲרוֹנָה. וְכֵן אִם הוֹצֵרֶךְ לְדַבֵּר בְּדַבָּר נַחוּץ, אוֹ שֶׁהוֹצֵרֶךְ לְטַפֵּל בִּילְדִין, אוֹ שֶׁהוֹצֵרֶךְ לְהַשִּׁיב לְשִׁאלָה שֶׁשְׂאֵלוֹהוּ בְּעִנִּין נַחוּץ, מוֹתֵר לַעֲשׂוֹת כֵּן אַחַר בְּרַכַּת "הַמְפִּיל".

וְכֵן אִם הוֹצֵרֶךְ לְנַקְבּוֹ אַחַר שֶׁבִירַךְ "הַמְפִּיל" וְקִרָא קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמַּטֵּה, יִבְרַךְ לְאַחַר מִכֵּן בְּרַכַּת "אֲשֶׁר יִצֵּר".

לחן לתורה

"מהרהר אחר רבו"

שני סוחרים עשו את השבת בעיר וילדניק. אמר האחד לחברו: "הבה ניכנס אל הצדיק רבי ישראל רוב" (שהיה מפורסם במופתיו). השני גיחד והתבטא בזלזול בלפי הצדיק. בכל זאת הליטו לבקר בבית מדרשו בשעת הסעודה השלישית.

עמדו השניים מאחורי הצדיק, ופתאום אמר הרבי "מהרהר אחר רבו, במהרהר אחר השבינה". חשב הסוחר: "הוא איננו הרבי שלי". המשיך הצדיק: "מי שמהרהר שרבו הוא אחר, במהרהר אחר השבינה". נבהל קצת הסוחר, אבל אמר בליבו: "אולי הוא מתכוון למישהו אחר". מיד אמר הצדיק: "מהרהר שרבו מתכוון לאחר ולא אלי - במהרהר אחר השבינה". ועדיין חשב הסוחר שאולי אין הכוונה אליו. הוסיף הרבי ואמר: "מהרהר אחר רבו, במהרהר עומד מאחורי גבו של רבו - במהרהר אחר השבינה".